

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ

08 листопада 2018 р.

Київ

№ 617-р

Про визнання підтримки суб'єкта господарювання, зазначеної у повідомленні, такою, що не є державною допомогою відповідно до Закону

За результатами розгляду повідомлення про нову державну допомогу, надісланого листом Департаменту енергетики, транспорту та зв'язку Вінницької міської ради від 11.12.2017 № 21-00-002-53608 (вх. № 52-ПДД від 02.02.2018), розпорядженням державного уповноваженого Антимонопольного комітету України від 21.05.2018 № 01/89-р розпочато розгляд справи № 500-26.15/3-18-ДД про державну допомогу для проведення поглибленого аналізу допустимості державної допомоги для конкуренції (далі – Справа).

За результатами розгляду Справи встановлено, що підтримка суб'єкта господарювання, зазначена в повідомленні, не є державною допомогою відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

Антимонопольний комітет України (далі – Комітет), розглянувши матеріали справи № 500-26.15/3-18-ДД про державну допомогу та подання з попередніми висновками від 08.10.2018 № 500-26.15/3-18-ДД/360-ДД,

ВСТАНОВИВ:

1. ПОРЯДОК РОЗГЛЯДУ СПРАВИ

- (1) Листами від 11.12.2017 № 21-00-002-53608 (вх. № 52-ПДД від 02.02.2018) та від 14.03.2018 № 21-00-007-11346 (вх. № 124-ПДД від 20.03.2018) Департамент енергетики, транспорту та зв'язку Вінницької міської ради відповідно до пункту 2 розділу 9 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» було подано повідомлення про нову державну допомогу (далі – Повідомлення).
- (2) Антимонопольним комітетом України листом від 15.02.2018 № 500-29/05-1923 залишено Повідомлення без руху та запитано додаткову інформацію. Листом від 14.03.2018 № 21-00-007-11346 (вх. № 124-ПДД від 20.03.2018) Департаментом енергетики, транспорту та зв'язку Вінницької міської ради надано додаткову інформацію до Повідомлення.
- (3) Листом від 19.04.2018 № 21-00-007-17537 (вх. № 5-01/4787 від 23.04.2018) Департаментом енергетики, транспорту та зв'язку Вінницької міської ради надано додаткову інформацію до Повідомлення.

- (4) За результатами розгляду повідомлення про нову державну допомогу, розпорядженням державного уповноваженого Антимонопольного комітету України від 21.05.2018 № 01/89-р розпочато розгляд справи № 500-26.15/3-18-ДД про державну допомогу для проведення поглибленого аналізу допустимості державної допомоги для конкуренції. Листом Антимонопольного комітету України від 22.05.2018 № 500-29/01-6137 направлено копію розпорядження на адресу Департаменту енергетики, транспорту та зв'язку Вінницької міської ради.
- (5) Листом від 23.06.2018 № 500-29/01-7691 Антимонопольний комітет України направив до Департаменту енергетики, транспорту та зв'язку Вінницької міської ради вимогу про надання інформації у тридцятиденний строк для розгляду справи про державну допомогу.
- (6) Департаментом енергетики, транспорту та зв'язку Вінницької міської ради, як надавачем державної допомоги, листом від 23.07.2018 № 21-00-002-33585 (вх. № 5-500/8858 від 27.07.2018) надано додаткову інформацію для розгляду Справи.

2. ВІДОМОСТІ ТА ІНФОРМАЦІЯ ВІД НАДАВАЧА ПІДТРИМКИ

2.1 Надавач підтримки

- (7) Департамент енергетики, транспорту та зв'язку Вінницької міської ради (21050, м. Вінниця, вул. Соборна, 59, ідентифікаційний код юридичної особи 34849038).

2.2. Отримувач підтримки

- (8) Комунальне підприємство «Вінницька транспортна компанія» (21036, м. Вінниця, вул. Хмельницьке шосе, 29, ідентифікаційний код юридичної особи 03327925).

2.3. Мета (ціль) підтримки

- (9) Метою (ціллю) підтримки є:

- створення належних умов для надання населенню доступних, якісних та безпечних послуг з перевезення електричним транспортом;
- розвиток електротранспорту з урахуванням потреб осіб з обмеженими фізичними можливостями;
- забезпечення сталого функціонування і подальшого розвитку міського електротранспорту;
- підвищення рівня технічного оснащення комунального підприємства «Вінницька транспортна компанія» та ефективності його роботи;
- капітальний ремонт, реконструкція та оновлення колійної мережі і контактної мережі.

2.4. Очікуваний результат

- (10) Забезпечення надання якісних послуг з перевезення пасажирів громадським транспортом загального користування, у тому числі пільгових категорій громадян, яким державою надано право на безкоштовний проїзд, зокрема:
 - забезпечення розвитку екологічно чистого міського пасажирського електротранспорту;
 - підвищення якості надання послуг населенню в пасажирських перевезеннях електротранспортом;

- значне скорочення часу на поїздки;
- забезпечення комфортних та безпечних умов пересування пасажирів, зокрема людей з особливими потребами;
- збільшення протяжності мережі трамвайних і тролейбусних маршрутів;
- забезпечення зниження рівня збитковості міського електротранспорту – введення в експлуатацію нового рухомого складу, що в результаті зменшить витрати на ремонт та обслуговування;
- оновлення парку комунального підприємства «Вінницька транспортна компанія» сучасним рухомим складом, поліпшення технічного стану наявного парку трамвайних вагонів, тролейбусів шляхом модернізації та технічного переоснащення;
- зменшення затрат часу та коштів пасажирів на проїзд, які користуються послугами міського пасажирського транспорту;
- зменшення затрат часу пасажирів на проїзд до місця призначення;
- поліпшення екологічного стану міста Вінниці;
- забезпечення ефективного використання паливних ресурсів.

2.5. Форма підтримки

- (11) Поповнення статутного капіталу комунального підприємства «Вінницька транспортна компанія» на оновлення застарілого рухомого складу, заміна колійного та енергетичного господарств, розширення маршрутної мережі та збереження і розвиток інфраструктури міського електротранспорту.
- (12) Фінансова підтримка на оплату фактично виконаних обсягів пасажироперевезень міським електричним транспортом: відшкодування витрат за пільговий проїзд окремих категорій громадян, виплата заробітної плати, сплата податків і зборів на заробітну плату та оплату спожитої електроенергії.

2.6. Обсяг підтримки

- (13) Загальний обсяг підтримки – 1 723 408,6 тис. грн.

- поповнення статутного капіталу – 480 557,6 тис. грн;
- фінансова підтримка на оплату фактично виконаних обсягів пасажироперевезень міським електричним транспортом – 1 242 851,0 тис. грн.

- (14) З них:

2018 рік:

- поповнення статутного капіталу – 53 264,8 тис. грн;
- фінансова підтримка на оплату фактично виконаних обсягів пасажироперевезень міським електричним транспортом – 137 728,2 тис. грн;

2019 рік:

- поповнення статутного капіталу – 62 012,6 тис. грн;
- фінансова підтримка на оплату фактично виконаних обсягів пасажироперевезень міським електричним транспортом – 160 370,7 тис. грн;

2020 рік:

- поповнення статутного капіталу – 72 167,9 тис. грн;
- фінансова підтримка на оплату фактично виконаних обсягів пасажироперевезень міським електричним транспортом – 186 607,3 тис. грн;

2021 рік:

- поповнення статутного капіталу – 83 431,8 тис. грн;
- фінансова підтримка на оплату фактично виконаних обсягів пасажироперевезень міським електричним транспортом – 215 774,0 тис. грн;

2022 рік:

- поповнення статутного капіталу – 96 950,5 тис. грн;
- фінансова підтримка на оплату фактично виконаних обсягів пасажироперевезень міським електричним транспортом – 250 772,5 тис. грн;

2023 рік:

- поповнення статутного капіталу – 112 730,0 тис. грн;
- фінансова підтримка на оплату фактично виконаних обсягів пасажироперевезень міським електричним транспортом – 291 598,3 тис. грн;

2.7. Підстава для надання підтримки

- (15) Закон України «Про міський електричний транспорт» від 07.05.2017 у поточній редакції.
- (16) Комплексна Програма розвитку міського пасажирського транспорту на 2018 – 2023 роки», затверджена рішенням Вінницької міської ради від 22.12.2017 № 1003 (зі змінами від 23.02.2018 № 1081).

2.8. Тривалість підтримки

- (17) 3 01.01.2018 по 31.12.2023.

3. ПОЄДНАННЯ ФОРМ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ

- (18) Фінансова підтримка – дотація на покриття збитків від надання послуг пасажирським автомобільним транспортом загального користування, включаючи втрати від безкоштовного перевезення пасажирів муніципальним автотранспортом в дні відзначення загальнодержавних, загальноміських, новорічних та інших свят та заходів у сумі 407 772,2 тис. грн, що виділяється на підставі Комплексної Програми розвитку міського пасажирського транспорту на 2018 – 2023 роки», затвердженої рішенням Вінницької міської ради від 22.12.2017 № 1003 (зі змінами від 23.02.2018 № 1081);
- (19) Фіскальні заходи: податкові пільги зі сплати земельного податку в сумі 1 602,4 тис. грн, що надаються на підставі:

- пункту 284.1 статті 284 Податкового кодексу України, яким передбачено, що органи місцевого самоврядування встановлюють пільги щодо сплати земельного податку на відповідній території;
 - за рішенням міської ради, якими затверджуються переліки підприємств, установ та організацій, що:
 - забезпечують життєдіяльність міста Вінниці;
 - мають важливе соціально-економічне значення;
 - надають послуги в галузі житлово-комунального господарства;
 - надають послуги з охорони здоров'я, фізичної культури і спорту, культури, освіти, в тому числі позашкільної;
 - забезпечують обороноздатність держави,
- та відповідно до рішення Комітету від 19.10.2018 № 566-р.

4. ІНФОРМАЦІЯ, ОТРИМАНА ПІД ЧАС РОЗГЛЯДУ СПРАВИ

- (20) За інформацією, наданою Департаментом енергетики, транспорту та зв'язку Вінницької міської ради, наведені в документах розрахунки комунального підприємства «Вінницька транспортна компанія» розраховувались на підставі фактичних витрат без урахування необхідності компенсувати витрати, які не належать до витрат міського електротранспорту, зокрема, витрати: їдалень трамвайного і тролейбусного депо, медичного пункту, бази відпочинку та піонерського табору.
- (21) Крім того, наведені витрати, які має компенсувати Вінницька міська рада, були ретельно перевірені Департаментом енергетики, транспорту та зв'язку Вінницької міської ради відповідно до чинного законодавства, чим встановлена їх обґрунтованість.
- (22) Вінницька міська рада при наданні державної допомоги у формі поповнення статутного капіталу та фінансової підтримки на оплату фактично виконаних обсягів пасажироперевезень міським електричним транспортом керується:
 - Законом України «Про міський електричний транспорт»;
 - Комплексною Програмою розвитку міського пасажирського транспорту на 2018 – 2023 роки».
- (23) Департаментом енергетики, транспорту та зв'язку Вінницької міської ради в рамках розгляду Справи листом від 23.07.2018 № 21-00-002-33585 (вх. № 5-500/8858 від 27.07.2018) надано обґрунтування витрат, на які буде використана державна підтримка.
- (24) Комунальне підприємство «Вінницька транспортна компанія» не здійснює перевезень пасажирів на приміських, міжміських та міжобласних маршрутах загального користування.
- (25) За інформацією, наданою Департаментом енергетики, транспорту та зв'язку Вінницької міської ради, комунальне підприємство «Вінницька транспортна компанія» здійснює ведення окремих рахунків для обліку доходів і витрат щодо міського електро- та автотранспорту, а також інших видів господарської діяльності. Розшифровка звіту про фінансові результати, яка щоквартально подається Департаменту енергетики, транспорту та зв'язку Вінницької міської ради.

5. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

- (26) Відповідно до пункту 1 частини першої статті 1 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» (далі – Закон) державна допомога суб'єктам

господарювання (далі – державна допомога) – підтримка у будь-якій формі суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, що спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції, створюючи переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності.

(27) Отже, державна підтримка є державною допомогою, якщо одночасно виконуються такі умови:

- підтримка надається суб'єкту господарювання;
- державна підтримка здійснюється за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів;
- підтримка створює переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності;
- підтримка спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції.

5.1. Послуги, що становлять загальний економічний інтерес

(28) Згідно з пунктом 14 частини першої статті 1 Закону послуги, що становлять загальний економічний інтерес, – послуги, пов'язані із задоволенням особливо важливих загальних потреб громадян, що не можуть надаватися на комерційній основі без державної підтримки.

(29) Відповідно до пункту 2 частини другої статті 3 Закону, дія цього Закону не поширюється на підтримку господарської діяльності, пов'язаної з наданням послуг, що становлять загальний економічний інтерес, у частині компенсації обґрунтованих витрат на надання таких послуг.

(30) Відповідно до статті 264 Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода), сторони домовились, що вони застосовуватимуть статті 262, 263 (3) або 263 (4) Угоди з використанням як джерела тлумачення критеріїв, що впливають із застосування статей 106, 107 та 93 Договору про функціонування Європейського Союзу, зокрема відповідну судову практику Суду Європейського Союзу, а також відповідне вторинне законодавство, рамкові положення, керівні принципи та інші чинні адміністративні акти Європейського Союзу.

(31) Згідно з пунктом «с» додатка XXIII до розділу 10 Угоди послуги загального економічного інтересу визначені як «економічна діяльність, яку органи влади визначають як особливо важливу для громадян, і яка не може здійснюватися (або могла б здійснюватися за інших умов) без державного втручання. Така діяльність повинна виявляти особливий характер порівняно із загальним економічним інтересом інших видів економічної діяльності».

(32) Згідно зі статтею 263 (4) Угоди Сторони протягом п'яти років з дати набрання чинності Угодою мають забезпечити, щоб фінансова та організаційна структура будь-якого підприємства, яке користується спеціальним чи виключним правом, наданим Україною або державою-членом Європейського Союзу, або є вповноваженим на надання послуг, що мають загальний економічний інтерес, і яке отримує компенсацію за надання публічних послуг у будь-якій формі щодо такої послуги, була коректно відображена в окремих бухгалтерських рахунках таким чином, щоб чітко відстежувалось таке:

- витрати та доходи, пов'язані з усіма товарами або послугами, щодо яких підприємству надано спеціальне або виключне право, або усіма послугами, які мають загальний

економічний інтерес та які підприємство вповноважене надавати, і, з іншого боку, витрати та доходи, пов'язані з кожним іншим окремим товаром або послугою, щодо яких підприємство здійснює діяльність;

- повна інформація щодо методів, відповідно до яких витрати та доходи призначаються або розподіляються за різними видами діяльності. Ці методи мають базуватися на принципах бухгалтерського обліку – обумовленості, об'єктивності, прозорості та послідовності відповідно до міжнародно визнаних методологій бухгалтерського обліку, зокрема калькуляції витрат за видом діяльності, та мають базуватися на даних аудиту.
- (33) Відповідно до статті 262 (4) Угоди, підприємства, уповноважені надавати послуги, що мають загальний економічний інтерес, або такі, які мають характер прибуткової монополії, підпорядковуються правилам, що містяться в цій Частині в тій мірі, в якій застосування цих правил юридично або фактично не перешкоджає виконанню окремих завдань, визначених для них. Розвиток торгівлі не має зазнавати впливу настільки, наскільки це суперечитиме інтересам Сторін.
- (34) Статтею 14 Договору про функціонування Європейського Союзу (далі – Договір ЄС) регламентовано, що Європейський Союз та держави-члени, кожен у межах своїх повноважень, повинні дбати про те, щоб підприємства, які надають послуги загального економічного інтересу, функціонували на базі таких принципів і в таких умовах, зокрема економічного та фінансового характеру, які дозволять їм виконувати свої завдання.
- (35) Відповідно до статті 106 Договору ЄС підприємства, які здійснюють послуги загального економічного інтересу, підпорядковуються правилам конкуренції в таких межах, в яких застосування цих правил не перешкоджає виконанню, юридично або фактично дорученого їм спеціального завдання.
- (36) Додатково, відповідно до рішення Європейського суду від 24.07.2003 № 280/00 *Altmark Trans GmbH, Regierungspräsidium Magdeburg v Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH*, умовою застосування статті 87 (1) Договору про заснування Європейського Співтовариства є те, що державна допомога має впливати на торгівлю між державами-членами. Надання транспортних послуг на місцевому чи регіональному рівні не виключає цього критерію.
- Проте державні субсидії, призначені для надання міських, заміських чи регіональних транспортних послуг, не підпадають під дію цього положення, якщо такі субсидії розглядаються як компенсація за послуги, що надаються суб'єктами-одержувачами для здійснення публічних обов'язків. Для застосування цього критерію національний суд має переконатися, що виконані такі умови:
- суб'єкт господарювання повинен виконувати зобов'язання з обслуговування населення, і ці зобов'язання чітко встановлені та визначені;
 - параметри, на підставі яких розраховується компенсація, визначені заздалегідь об'єктивним і прозорим способом;
 - компенсація не є надмірною і не перевищує необхідної суми для покриття всіх або частини витрат, яких зазнає суб'єкт господарювання під час надання послуг загального економічного інтересу;
 - суб'єкт господарювання, який надає ці послуги, повинен бути обраний шляхом проведення процедури публічних закупівель. Якщо така процедура не була дотримана, рівень необхідної компенсації визначається на основі аналізу витрат, які є типовими для цього суб'єкта господарювання, і належним чином забезпечений транспортними засобами для здійснення цих послуг, враховуючи відповідний дохід підприємства та розумний прибуток.

- (37) Згідно з частиною другою статті 14 Закону України «Про міський електричний транспорт» установлення тарифів на проїзд у транспорті здійснюється з урахуванням необхідності забезпечення беззбиткової роботи перевізників та забезпечення захисту малозабезпечених громадян. У разі встановлення рівня тарифу, який не покриває витрат, пов'язаних з перевезенням пасажирів, втрати перевізника компенсуються уповноваженим органом, яким затверджуються тарифи, за рахунок коштів відповідних бюджетів.
- (38) Враховуючи викладене, перевезення пасажирів громадським транспортом, а саме електротранспортом, пов'язане із задоволенням особливо важливих загальних потреб громадян, що не можуть надаватися на комерційній основі без державної підтримки та є послугами загального економічного інтересу.

5.2. Вимоги до компенсації витрат, пов'язаних із послугами громадського транспорту

- (39) Відповідно до частини першої статті 5 Закону України «Про міський електричний транспорт» основною формою транспортного обслуговування населення є перевезення трамваями і тролейбусами за маршрутами, а метрополітеном, швидкісним трамваем – за лініями відповідно до затверджених в установленому порядку транспортних схем міст (регіонів).
- (40) Згідно з частиною першою статті 7 Закону України «Про міський електричний транспорт» державна політика у сфері міського електричного транспорту проводиться на засадах:
- доступності транспортних послуг для усіх верств населення;
 - пріоритетності розвитку міського електричного транспорту у містах з підвищеним рівнем забруднення довкілля та курортних регіонах;
 - створення сприятливих умов для виробництва вітчизняного рухомого складу та його удосконалення;
 - беззбиткової роботи перевізників.
- (41) Згідно зі статтею 93 Договору ЄС допомога суб'єктам господарювання визнається сумісною з положеннями Договору ЄС, якщо вона забезпечує потреби координації транспорту або якщо вона є відшкодуванням за виконання окремих зобов'язань, притаманних поняттю громадської послуги.
- (42) Пунктом 5 преамбули Регламенту (ЄС) № 1370/2007 Європейського Парламенту і Ради від 23 жовтня 2007 року про послуги громадського транспорту з перевезення пасажирів залізницею і автомобільними шляхами (далі – Регламент) встановлено, що компетентні органи держав-членів повинні бути здатними забезпечувати надання послуг громадського пасажирського транспорту, зокрема, шляхом застосування таких механізмів:
- надання ексклюзивних прав на здійснення цих послуг підприємствам – надавачам публічних послуг;
 - фінансової компенсації витрат підприємствам, що надають такі послуги;
 - визначення загальних правил функціонування громадського транспорту, що застосовуються для всіх підприємств.
- (43) Пунктом 27 преамбули Регламенту передбачено, що компенсація, надана компетентними органами для покриття витрат, пов'язаних із виконанням зобов'язання

надавати громадські послуги, повинна обчислюватися таким чином, щоб запобігти надмірній компенсації. У тих випадках, коли орган державної влади укладає контракт про надання громадських послуг без проведення конкурентних тендерних процедур, він повинен визначити чіткі правила для того, щоб розмір компенсації був адекватним з огляду на забезпечення бажаного рівня ефективності та якості послуг.

- (44) Пунктом 34 преамбули Регламенту передбачено, що компенсація витрат надавачам послуг громадського пасажирського транспорту має бути такою, щоб підприємства, відповідальні за надання громадських послуг, працювали на принципах та умовах, які дозволяють їм виконувати відповідні завдання. Така компенсація може визнаватися сумісною з правилами державної допомоги за певних умов. По-перше, вона має надаватися саме для забезпечення послуг, що становлять загальний інтерес. По-друге, для уникнення спотворення економічної конкуренції вона не може перевищувати суми, необхідної для покриття чистих витрат, понесених у зв'язку з наданням таких послуг, з урахуванням отриманого доходу та розумного прибутку.
- (45) Відповідно до статті 2 Регламенту громадський пасажирський транспорт – це послуги загального економічного інтересу у сфері пасажирського транспорту, що надаються громадянам на недискримінаційній та постійній основі.
- (46) Згідно зі статтею 2 Регламенту компенсація за надання громадських послуг означає будь-яку вигоду, в тому числі фінансову, надану безпосередньо або опосередковано компетентним органом влади за рахунок державних коштів протягом періоду виконання зобов'язань про надання громадських послуг або пов'язаних із періодом, в якому ці послуги надавалися.
- (47) Відповідно до статті 4 Регламенту договір про надання громадських послуг повинен містити:
 - чітко визначені зобов'язання щодо громадських послуг, які повинен виконувати суб'єкт господарювання, та відповідні географічні зони;
 - параметри, на підставі яких розраховується компенсація, та наявність будь-яких ексклюзивних прав;
 - механізми визначення розподілу витрат, пов'язаних із наданням послуг. Витрати можуть включати, зокрема, витрати на персонал, енергію, витрати на інфраструктуру, технічне обслуговування та ремонт транспортних засобів загального користування, рухомого складу.
- (48) Тривалість дії договору не повинна перевищувати 10 років для транспортних послуг, що здійснюються автобусами, та 15 років – для послуг пасажирського транспорту залізничними рейсами.
- (49) У разі необхідності, з урахуванням умов зносу активів, тривалість договору про надання транспортних послуг може бути збільшена максимум на 50 відсотків, якщо підприємство закупає ці активи самостійно, які є значними щодо загальних активів, необхідних для здійснення виключно послуг пасажирського транспорту, що підпадають під дію договору. Якщо це обґрунтовано витратами, що впливають з певної географічної ситуації у найвіддаленіших регіонах, тривалість договору про надання транспортних послуг може бути збільшена максимум на 50 відсотків.
- (50) Відповідно до пункту 2 статті 5 Регламенту будь-який компетентний орган місцевого самоврядування, якщо це прямо не заборонено національним законодавством, може

приймати рішення про самостійне надання послуг громадського пасажирського транспорту, а також може прямо укласти договори про надання громадських послуг із відокремленими підприємствами, щодо яких орган місцевого самоврядування здійснює такий же контроль, яким він володіє по відношенню до власних підрозділів. Якщо компетентний місцевий орган влади приймає відповідне рішення, застосовується таке:

- при вирішенні, чи здійснює компетентний орган контроль над підприємством, беруться до уваги: ступінь представництва органа влади в керівних або наглядових органах, права власності, вплив та контроль над стратегічними рішеннями підприємства;
 - підконтрольні органу влади підприємства, що надають послуги громадського пасажирського транспорту, не мають права брати участь у тендерних процедурах, предметом яких є надання послуг громадського пасажирського транспорту, організованих за межами території компетентного місцевого органу влади.
- (51) Згідно зі статтею 9 Регламенту компенсація за послуги громадського пасажирського транспорту або виплата за дотримання тарифних зобов'язань, сплачених відповідно до норм Регламенту, є сумісною зі спільним ринком. Така компенсація звільняється від обов'язку повідомлення про державну допомогу, передбаченого статтею 108 (3) Договору про заснування Європейського Співтовариства.
- (52) Відповідно до Регламенту, компенсація витрат підприємства, пов'язана з виконанням договору про надання послуг громадського транспорту, повинна розраховуватися відповідно до норм, встановлених у додатку до Регламенту.
- (53) Отже, беручи до уваги зобов'язання України, передбачені статтею 264 Угоди про Асоціацію між Україною та ЄС, положення Регламенту та додатково – рішення Європейського Суду від 24.07.2003 № 280/00 у справі Altmark Trans GmbH, Regierungspräsidium Magdeburg v Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH, компенсація витрат суб'єкта господарювання, пов'язаних із наданням послуг загального економічного інтересу, є сумісною, якщо:
- суб'єкт господарювання має чітко визначені зобов'язання надавати громадські послуги (обслуговувати населення);
 - параметри, на підставі яких обчислюється компенсація, є визначеними заздалегідь об'єктивним і прозорим способом;
 - компенсація не є надмірною і не перевищує необхідної суми для покриття всіх або частини витрат, понесених суб'єктом господарювання у зв'язку з наданням послуг загального економічного інтересу. Зокрема, компенсація не може перевищувати суми, необхідної для покриття чистої фінансової різниці між понесеними витратами та отриманими доходами підприємства при виконанні зобов'язання надавати відповідні громадські послуги загального інтересу, з урахуванням доходу, який залишається у підприємства, та розумного рівня прибутку. До витрат можуть бути віднесені, зокрема, фонд заробітної плати, вартість утримання та користування інфраструктурою, ремонт та обслуговування рухомого складу й обладнання, необхідного для функціонування інфраструктури послуг громадського транспорту, постійні витрати та вартість капіталу;
 - тривалість дії договору не перевищує 10 років для транспортних послуг, що здійснюються автобусами, та 15 років – для послуг пасажирського транспорту;
 - у разі укладення прямого договору між підконтрольним підприємством і органом місцевого самоврядування, підприємство не бере участі в конкурентних процедурах для укладення договорів на надання послуг громадського пасажирського транспорту, організованих за межами території компетентного місцевого органу влади.

5.3. Поповнення статутного капіталу на розвиток інфраструктури міського електротранспорту

- (54) Відповідно до частини третьої статті 8 Закону України «Про міський електричний транспорт» органи місцевого самоврядування, зокрема, створюють належні дорожні умови для здійснення перевезень, реалізують заходи з розвитку, вдосконалення та облаштування маршрутної мережі, виконують інші функції щодо створення безпечних умов діяльності у сфері міського електричного транспорту згідно із законодавством.
- (55) Згідно зі Статутом комунального підприємства «Вінницька транспортна компанія», затвердженого рішенням Вінницької міської ради від 24.11.2017 № 946 (далі – Статут), до предмета діяльності підприємства віднесено, зокрема, пасажирський наземний транспорт міського та приміського сполучення, у тому числі міський електричний транспорт та міський автомобільний транспорт загального користування, технічне обслуговування та ремонт, електромонтажні роботи, діяльність у сфері забезпечення життєдіяльності.
- (56) Згідно зі Статутом майно комунального підприємства перебуває в комунальній власності територіальної громади міста Вінниці і закріплюється за ним на праві господарського відання.
- (57) Відповідно до Комплексної Програми розвитку міського пасажирського транспорту на 2018 – 2023 роки державна підтримка спрямовується на оновлення застарілого рухомого складу, заміну колійного та енергетичного господарств, розширення маршрутної мережі з метою підвищення рівня якості надання послуг з перевезення населення електричним транспортом та забезпечення сталого функціонування і подальшого розвитку пасажирського транспорту міста.
- (58) За таких умов, надання підтримки комунальному підприємству «Вінницька транспортна компанія» у вигляді поповнення статутного капіталу на оновлення застарілого рухомого складу, заміну колійного та енергетичного господарств, розширення маршрутної мережі та збереження і розвиток інфраструктури міського електротранспорту є витратами, які пов'язані з наданням послуг, що становлять загальний економічний інтерес.

6. ВИСНОВКИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ РОЗГЛЯДУ СПРАВИ

- (59) Відповідно до пункту 2 частини другої статті 3 Закону дія цього Закону не поширюється на підтримку господарської діяльності, пов'язаної з наданням послуг, що становлять загальний економічний інтерес.
- (60) На підставі вищенаведеного та інформації, наданої під час розгляду Справи, підтримка надається комунальному підприємству «Вінницька транспортна компанія» із місцевого бюджету міста Вінниці, тобто за рахунок місцевих ресурсів.
- (61) Зобов'язання комунального підприємства «Вінницька транспортна компанія» з обслуговування населення чітко встановлені та визначені Законом України «Про міський електричний транспорт», Статутом та Договором про організацію надання транспортних послуг з перевезення пасажирів міським електричним транспортом від 01.01.2018 № 1. Зокрема, підприємство зобов'язане здійснювати перевезення пасажирів тролейбусами і трамваями навіть за умови економічної збитковості, оскільки встановлені державні тарифи на послуги з перевезення пасажирів міським

електротранспортом не забезпечують необхідного рівня доходності, а отже, за нормальних ринкових умов такі послуги не могли б надаватися суто на комерційній основі без державної підтримки, яка полягає в компенсації різниці між отриманими доходами підприємства та актуальними витратами, пов'язаними з наданням послуг громадського пасажирського транспорту.

- (62) Відповідна правова база для обчислення компенсації витрат комунального підприємства «Вінницька транспортна компанія», пов'язаних із наданням громадських послуг, передбачена частиною другою статті 14 Закону України «Про міський електричний транспорт», яка визначає, що у разі встановлення рівня тарифу, який не покриває витрат, пов'язаних з перевезенням пасажирів, втрати перевізника компенсуються уповноваженим органом, яким затверджуються тарифи, за рахунок коштів відповідних бюджетів.
- (63) Виходячи з інформації, що міститься в додаткових документах, наданих разом із Повідомленням, зокрема в Договорі про організацію надання транспортних послуг з перевезень міським електричним транспортом від 01.01.2018 № 1, компенсація за транспортні послуги вирахована як різниця між вартістю наданих за звітний період транспортних послуг та обсягом власних доходів перевізника, що відповідає змісту статті 4 Регламенту.
- (64) Відповідно до інформації, надісланої додатково в рамках розгляду Справи листом Департаменту енергетики, транспорту та зв'язку Вінницької міської ради від 14.09.2018 № 21-00-002-42593 (вх. № 5-01/11175 від 20.09.2018), наведені в документах розрахунки комунального підприємства «Вінницька транспортна компанія» розраховувались на підставі фактичних витрат без урахування необхідності компенсувати витрати, які не належать до витрат міського електротранспорту, зокрема витрати: їдальні трамвайного і тролейбусного депо, медичного пункту, бази відпочинку та піонерського табору.
- Крім того, наведені витрати, які має компенсувати Вінницька міська рада, були ретельно перевірені Департаментом енергетики, транспорту та зв'язку Вінницької міської ради відповідно до чинного законодавства, чим встановлена їх обґрунтованість. Зокрема, фахівці Департаменту енергетики, транспорту та зв'язку Вінницької міської ради детально перевіряли витрати, що будуть компенсуватися за рахунок міського бюджету з урахуванням умов дотримання критеріїв, установлених у рішенні Європейського суду від 24.07.2003 № 280/00 Altmark Trans GmbH, Regierungspräsidium Magdeburg v Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH, а саме в частині недопущення надмірної компенсації.
- (65) Договір про організацію надання транспортних послуг з перевезення міським електричним транспортом укладається на один рік, що відповідає статті 4 Регламенту.
- (66) Відповідно до Статуту комунального підприємства «Вінницька транспортна компанія» суб'єкт господарювання засновано Вінницькою міською радою для задоволення міських, суспільних потреб шляхом систематичного здійснення виробничої, торговельної та іншої господарської діяльності з метою отримання прибутку. До виключної компетенції Вінницької міської ради, як власника підприємства, належить:
- затвердження статуту підприємства, внесення до нього змін;
 - здійснення контролю за додержанням вимог статуту та прийняття рішення у разі їх порушення;

- вирішення питання щодо створення філій, представництв, інших відокремлених підрозділів;
- вирішення питання про припинення діяльності і перепрофілювання підприємства;
- здійснення інших повноважень, визначених чинним законодавством.

Департамент енергетики, транспорту та зв'язку міської ради, як орган управління, здійснює такі повноваження:

- погоджує внесення змін до статуту;
- погоджує річні фінансові плани підприємства;
- погоджує структуру, штатний розпис та положення про дирекцію підприємства;
- здійснює контроль за ефективним та цільовим використанням коштів та майна підприємства;
- погоджує здійснення господарських операцій у частині придбання товарів, робіт, послуг (крім комунальних) у розмірах, що перевищують ліміт повноважень Генерального директора Підприємства, що відповідає нормам пункту 2 статті 5 Регламенту.

- (67) Відповідно до Статуту майно комунального підприємства перебуває в комунальній власності територіальної громади міста Вінниці і закріплюється за ним на праві господарського відання, що відповідає нормам пункту 2 статті 5 Регламенту.
- (68) Комунальне підприємство «Вінницька транспортна компанія» не бере участі в інших тендерах на надання послуг із перевезення пасажирів, що проводяться за межами території компетентного місцевого органу влади, що відповідає нормам пункту 2 статті 5 Регламенту.
- (69) Враховуючи вимогу частини четвертої статті 263 Угоди, а також пункт 1 додатка до Регламенту, Департамент енергетики, транспорту та зв'язку Вінницької міської ради повинен розробити Методику розрахунку компенсації на надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес відповідно до вимог додатка до Регламенту.
- (70) Відповідно до інформації, надісланої додатково до Повідомлення листом Департаменту енергетики, транспорту та зв'язку Вінницької міської ради від 14.09.2018 № 21-00-002-42593 (вх. № 5-01/11175 від 20.09.2018), Департамент енергетики, транспорту та зв'язку Вінницької міської ради планує розробку Методики розрахунку компенсації на надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес, відповідно до частини четвертої статті 263 Угоди, а також вимог, що містяться в додатку до Регламенту (ЄС) № 1370/2007 Європейського Парламенту і Ради від 23 жовтня 2007 року про громадські послуги з перевезення пасажирів залізницею та автомобільними шляхами.
- (71) За результатами розгляду Справи та з урахуванням усіх матеріалів, отриманих у рамках розгляду Справи, державним уповноваженим Комітету було підготовлено подання про попередні висновки за результатами розгляду справи № 500-26.15/3-18-ДД про державну допомогу в частині електротранспорту від 08.10.2018 № 500-26.15/3-18-ДД/360-ДД та листом Комітету від 04.10.2018 № 500-26.15-01/13384 направлено до Департаменту енергетики, транспорту та зв'язку Вінницької міської ради.
- (72) На подання про попередні висновки від 08.10.2018 № 500-26.15/3-18-ДД/360-ДД Департамент енергетики, транспорту та зв'язку Вінницької міської ради листом від 19.10.2018 № 21-00-002-49244 (вх. № 8-01/12846 від 24.10.2018) повідомив, що не

заперечує щодо визнання підтримки у формі поповнення статутного капіталу комунального підприємства «Вінницька транспортна компанія» на оновлення застарілого рухомого складу, заміну колійного та енергетичного господарств, розширення маршрутної мережі й збереження і розвиток інфраструктури міського електротранспорту та фінансової підтримки на оплату фактично виконаних обсягів пасажироперевезень міським електричним транспортом: відшкодування витрат за пільговий проїзд окремих категорій громадян, виплату заробітної плати, сплату податків і зборів на заробітну плату та оплату спожитої електроенергії такою, що не є державною допомогою відповідно до Закону.

- (73) Підсумовуючи викладене, підтримка у формі поповнення статутного капіталу комунального підприємства «Вінницька транспортна компанія» на оновлення застарілого рухомого складу, заміну колійного та енергетичного господарств, розширення маршрутної мережі й збереження і розвиток інфраструктури міського електротранспорту та фінансова підтримка на оплату фактично виконаних обсягів пасажироперевезень міським електричним транспортом: відшкодування витрат за пільговий проїзд окремих категорій громадян, виплату заробітної плати, сплату податків і зборів на заробітну плату та оплату спожитої електроенергії належать до компенсації за надання громадських послуг електротранспорту, які є послугами загального економічного інтересу, а тому **не є державною допомогою** відповідно до пункту 2 частини другої статті 3 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

Враховуючи викладене, керуючись статтею 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 8 і 11 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та пунктом 8 розділу VI Порядку розгляду справ про державну допомогу суб'єктам господарювання, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 12 квітня 2016 року № 8-рп, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 06 травня 2016 року за № 686/28816, за результатами опрацювання всіх обставин справи, Антимонопольний комітет України

ПОСТАНОВИВ:

Визнати, що підтримка у формі:

- фінансової підтримки на оплату фактично виконаних обсягів пасажироперевезень міським електричним транспортом: відшкодування витрат за пільговий проїзд окремих категорій громадян, виплату заробітної плати, сплату податків і зборів на заробітну плату та оплату спожитої електроенергії, що виділяється на підставі Закону України «Про міський електричний транспорт»;
- поповнення статутного капіталу комунального підприємства «Вінницька транспортна компанія» на оновлення застарілого рухомого складу, заміну колійного та енергетичного господарств, розширення маршрутної мережі та збереження і розвиток інфраструктури міського електротранспорту, що виділяється на підставі Комплексної Програми розвитку міського пасажирського транспорту на 2018 – 2023 роки», затвердженої рішенням Вінницької міської ради від 22.12.2017 № 1003 (зі змінами від 23.02.2018 № 1081), на період з 01.01.2018 по 31.12.2023 у сумі 1 723 408,6 тис. грн, **не є державною допомогою** відповідно до пункту 2 частини другої статті 3 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання», за умови розроблення Методики розрахунку компенсації на надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес.

Відповідно до частини десятої статті 11 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» Антимонопольний комітет України може відкликати прийняте ним рішення, якщо воно прийнято на підставі недостовірної інформації, що призвело до прийняття необґрунтованого рішення, та прийняти нове рішення у порядку, встановленому цією статтею.

Голова Комітету

Ю. ТЕРЕНТЬЄВ